

Trouw

Derde Jaargang
BEVRIJDINGS-
nummer

W E zijn vrij.

Waar we om gebeden hebben, waar we voor gestreden hebben, waar we aan gewanhoopt hebben, maar waar we door alle duisternis en ellende heen toch steeds aan geloofd hebben, dat is werkelijkheid geworden.

We zijn vrij!

De Duitscher is weg.

De heerscher van gisteren is geworden wat beter bij hem past, wat beter voor hem is, de overwonnenen van vandaag.

De spanning is weg.

De terreur is weg. Het onrecht wijkt. Vrijheid, dat is vandaag voor ons in de allereerste plaats opluchting.

De loodzware last van vijf jaren bezetting, vijf jaren roof, vijf jaren cultuurafbraak, vijf jaren onschuldig vergoten bloed, vijf jaren verbeteren, zenuwslopende strijd, is van ons weggenomen.

Vrijheid, dat is vandaag, dat dit allemaal weg is, dat het niet meer zoo gaat als gisteren en eergisteren.

Vrijheid, dat is vandaag geen zwaar geladen begrip, geen politiek probleem, dat we moeten oplossen, geen taak die ons op de schouders gelegd wordt.

Vrijheid is vandaag, dat we weer mensen zijn, gewone mensen, die zichzelf mogen zijn, niet meer geremd door wat ons vijf jaren lang in een keurslijf wrong, schichtig deed zijn en ons den weg van bloedig verzet opjoeg.

Vrijheid, dat is dat Nederland weer Nederland is en niet langer meer „de bezette Nederlandsche gebieden”.

Vrijheid, dat is dat onze strijdbare Koningin weer in de daadwerkelijke uitoefening Harer bevoegdheden is getreden.

Dat alles is de vrijheid, dat is de weldaad van vandaag.

Daar danken wij uit den grond van ons hart den Almachtigen God voor en hoe kunnen wij dat beter en zuiverder doen dan met de woorden van den zes en zestigsten psalm?

Daar danken wij vervolgens onze bondgenooten voor. In de allereerste plaats Engeland, dat niet versaaide, toen in de herfst van 1940 alles verloren scheen, en daarnaast ook de Vereenigde Staten en Rusland.

Vrij zijn we vandaag en dankbaarheid vervult ons hart.

De vrijheidsvreugde kan geen feestroes zijn. Naast de vrijheidsvreugde is er rouw in ons hart. Die twee verdragen elkaar. Daarom zullen wij die rouw niet wegdrukken, ook vandaag niet. De vrijheid, onze vreugde, is duur gekocht.

Zoo gedenken wij in dankbaarheid allen, die vielen, die het slachtoffer werden van den oorlog.

En zeer in het bijzonder al die vrienden en

kameraden, bekend en onbekend, die in den vrijheidsstrijd bewust hun leven gaven.

Aan ons oog trekken voorbij de mannen en vrouwen voor de vuurpeltons, de dooden uit de concentratiekampen en gevangenissen, al de represaille-moorden in stad en land.

Het Nederland der toekomst heeft opnieuw

een met martelaarsbloed doorweekten bodem.

De vrijheid verplicht. Vrijheid, vandaag is het een gave, vandaag mag het een gave zijn. Maar morgen is het een opgave, 'n plicht.

En het zal spoedig morgen zijn. Eigenlijk is het dat vandaag al.

Wat dan?

Wij staan met onze vrijheid in een naakt land. Van het oude Nederland is niet veel meer over. Niet veel meer dan de grondvesten, zoowel in stoffelijk als in onstoffelijk opzicht. En nu hebben we de vrijheid. En die vrijheid zegt: Ge hebt Uw hand en Uw hoofd en Uw hart.

Gebruik die, gebruik ze vooral alle drie.

Maak er wat van. Maak er wat moois van. Het oude is voorbij gegaan. Ook het oude van vóór 1940.

Maak er nu wat beters van. Trek de les uit het verleden. We staan daar nu kritisch tegenover. We hebben er afstand van moeten doen en er nu ook afstand van genomen. We zien er het goede van, het vertrouwde, het

gezellige. Maar ook het slechte, het scheeve, het zondige.

Een nieuwe tijd wacht ons. We gaan aan den slag. Er moet nieuw gebouwd worden.

Er zal een nieuw Nederland uit den grond gestampt moeten worden. Huizen, fabrieken, verkeersmiddelen, enz.

Er zal van ons uitgescheurde, ontwrichte en bloedende volk een nieuwe samenleving, een betere samenleving dan voorheen, moeten worden gebouwd.

Dat is de taak der vrijheid.

Die opbouw moet degelijk en rechtvaardig zijn. Geen revolutiebouw. De oud-vaderlandsche soliditeit moet zich paren aan een door lijden gelouterd en door strijd gestaald rechts-besef.

Dan gaan wij naar een Nederlandsche maatschappij, waarin sociale gerechtigheid heerscht. Dat is de weg der vrijheid.

Die weg der vrijheid zal moeilijk zijn.

Er zullen vele materiële belemmeringen zijn. Geen geld, geen goederen, geen mensen op de goede plaatsen.

Dat alles is te overwinnen en betrekkelijk gemakkelijk.

Het moeilijkste van den weg der vrijheid zal de overwinning van onszelf, zal de zelfverloochening zijn.

De weg der vrijheid is de weg van het niet-zoeken van eigen belang en eigen eer en het niet allereerst handhaven van eigen posities. Een ieder zie niet op het zijne, maar op hetgeen des anderen is.

H. M. KONINGIN WILHELMINA

Aan onze Vorstin

Op dezen dag, waarop wij zijn bevrijd van des vijands overheersching, brengen wij U Wilhelmina, die bij de gratie Gods onze Koninginne zijt, onze eerbiedige hulde.

Gij waart in den fellen strijd onze Leidsvrouw, in de bange verdrukking onze Landsmoeder, in de troosteloze uren van dreigende inoedeloosheid ons Plechtanker.

Uw wijs beleid gaf ons vertrouwen, Uw vast geloof in de overwinning schraagde onzen moed, Uw bezielend voorbeeld spoorde ons aan tot volharden.

Wij kenden den nooit falenden Bron van Uw kracht en voelden ons met U nauw verbonden aan Hem, van wien ook het volk zijn sterkte had.

Als Oranjevorstin waart Gij getrouw aan de edelste tradities van Uw roemrijk Huis. Nederland rekende onvoorwaardelijk op Oranje en het werd ook ditmaal niet beschaamd.

In deze onheilsvolle oorlogsjaren is er een stevige schakel te meer gelegd in den alouden keten van wederzijdsche liefde en trouw, die Nierland en Oranje omstrengeld houdt.

Gij waart voor ons in dit donkere tijdperk het Symbool van de vrijheid en het recht, waarvoor wij streden: alles waarnaar heel ons volk in vurig verlangen haakte, lag in U verankerd.

Thans verbeiden wij met hunkerend ongeduld den dag, waarop wij Uwe Majesteit jubelend mogen omringen in ons eigen, vrije Nederland.

LEVE DE KONINGIN! — LEVE HET VADERLAND!

De weg der vrijheid is de weg van het Evangelie.

Alleen als Nederland, als de Nederlanders zich met hand en hoofd en hart gewonnen geven aan den Heere Jezus Christus, die de eenige levensvernieuwer is, en doen wat Hij van ons vraagt in Zijn Woord en Wet, komt de weg der vrijheid waarlijk voor Nederland open te liggen.

God geve aan Nederland mannen en vrouwen, die zoo den weg der vrijheid kennen en geve hun den mond om dien weg te wijzen in een taal die in dezen tijd verstaan wordt.

*

Looft, gij volken, onzen God; en laat hooren de stem Zijns roems. Die onze zielen in het leven stelt, en niet toelaat dat onze voet wankel.

Want Gij hebt ons beproefd, o God! Gij hebt ons gelouterd, gelijk men het zilver loutert; Gij hadt ons in het net gebracht; Gij hadt eenen engen band om onze lendenen gelegd; Gij hadt den mensch op ons hoofd doen rijden; wij waren in het vuur en in het water gekomen; maar Gij hebt ons uitgevoerd in eene overvloeiende verversching. Ik zal met brandofferen in Uw huis gaan; ik zal U mijne geloften betalen, Die mijne lippen hebben geuit en mijn mond heeft uitgesproken, als mij bange was.

Psalm 66 : 8 tot 14.

PRINS BERNHARD

Met groote vreugde begroeten wij Prins Bernhard, den bevelhebber van onze Nederlandsche strijdkrachten.

De Prins heeft door zijn houding van de Meidagen van '40 af tot zijn doortastend en wijs beleid in het organiseeren van de Nederlandsche Strijdkrachten nu in het laatste halfjaar toe getoond, de plaats waarop hij stond, niet slechts door zijn hooge positie, maar ook door de kwaliteit van zijn werk en persoon waard te zijn.

Hij heeft daardoor het Nederlandsche volk aan zich verplicht en den band tusschen Vorstenhuis en Vaderland nog sterker gemaakt dan die door de kloeke houding van H.M. reeds was. Dat belooft veel goeds voor de toekomst. De Prins heeft zich niet als vlag laten gebruiken.

Zijn dapperheid en arbeidzaamheid zijn in wijde kring bekend geworden.

Belangrijk achten wij het vooral, dat de Prins er in geslaagd is, den moed en de opofferingsgezindheid van de verzetsgroepen, die van oudsher hier en daar begripelijke Wild-West-tendenties droegen, ondanks de reserve van het geallieerd opperbevel, te kanaliseren in een wel gedisciplineerd corps dat actief aan de bevrijding heeft medegewerkt, dat den lof der geallieerden verworven heeft en dat thans reeds als kern der Koninklijke Strijdmacht den oorlog medevoert.

Dat Nederland niet slechts verzet gepleegd heeft, maar nu ook meevecht en daarmee zijn positie internationaal versterkt, danken wij aan Prins Bernhard.

LEVE DE PRINS!

Herdenking

„Dit is de dag de roem der dagen,
Dien Isrel's God geheiligt heeft.
Laat ons verheugd van zorg ontslagen,
Hem roemen, die ons blijdschap geeft.”

Ps. 118 : 12

ONZE vrijheidsdag is een vreugdedag.

Een dag van innige dankbaarheid tevens. Maar onze blijdschap is niet onvermengd. Naast vreugde is er ook rouw in ons hart, rouw om hen die vielen.

Want onze vrijheid en onze vreugde zijn duur gekocht. Zij zijn betaald met het bloed van onze edelste zonen. En terwijl de blijde tonen van ons aloude volkslied weer klinken, welt in onze ziel de weemoed op, als wij zien op de leege plaatsen in onze rijen. In deze ure gedenken wij allen, die in en door den strijd voor onze vrijheid het leven hebben gelaten.

In de eerste plaats gaan onze gedachten uit naar hen, die reeds vielen in de Meidagen van '40, toen een wreede roofvogel neerstreek op onze vredige landouwen.

Voor het eerst voelden wij toen den moordenden greep van zijn meedoogenlooze klauwen. Wij wisten toen nog niet, wat het ging beteekenen om vijf jaren lang aan zijn razend roof-instinct en zijn ongebreidelde moordlust te zijn blootgesteld.

Maar wij vergeten onze dappere jongens niet, die met heldenmoed vochten aan de Grebbe, in de Peel, aan den Wassenaarschen Slag, op den Afsluitdijk.

Wij zijn nog trotsch op onze mariniers, „de zwarte duivels”, die in Rotterdam te water en te land den vijand onversaagd te lijf gingen.

Wij herinneren ons de wakkere kerels op de Zeeuwsche eilanden, die den ongelijken strijd tegen den overmachtigen vijand met taai verbetenheid nog trachtten vol te houden.

Maar wat vermochten zij allen tegen het duivelsch verraad, dat ons in die eerste oorlogsdagen reeds van alle kanten in de ontstelde oogen loerde.

Op dezen eersten vrijheidsdag buigen wij eerbiedig het hoofd voor al deze mannen en vrouwen, die als eersten ten offer vielen aan het onrechtmatig geweld, dat ons werd aangedaan. Ook hun dood in niet te vergeefs geweest.

Zij vormden echter slechts het voorspel van het bloedig drama, dat zich in ons land ging afspelen.

Spoedig, heel spoedig sloten zich de rijen aan een der opgejaagden en gefolterden, die den niets ontzienden vijand in handen vielen.

Hoe ontstelden wij van de eerste doodvonnissen, die ons troffen als bliksemschichten. Deze eerste schoten werden spoedig gevolgd door andere, tientallen, honderdtallen, duizendtallen. De dood greep met al wilder gebaar om zich heen, de terreur nam toe, al naarmate de krijgskans voor den vijand keerde. Uit alle kringen van ons volk werden onze mannen gesleept voor het vuurpeleton van den vijand. Soms waren het enkelingen, dan weer heele groepen, die hun liefde voor vrijheid en recht met den dood bezegelden.

In Mei '42 werden er bijna honderd man tegelijk gevonnis, waarvan vele officieren. De vonnissen waren hard en wreed, vaak in geen enkele verhouding tot het vergrijp dat al of niet tegen de verordeningen van de bezettingsmacht was begaan.

Tal van trouwe medewerkers aan ons blad hebben hun leven gelaten. Wij denken vandaag aan hen met dankbaarheid en trots.

Velen, zeer velen gingen denzelfden weg zonder dat hun namen gepubliceerd werden. Zij zijn alleen aan de ingewijden bekend.

Voor al in de laatste maanden nam de terreur toe. Honderden gevangenen werden als honderden neergeschoten, zonder dat hun zaak terecht was, of een doodvonnis was uitgesproken. Dit begon reeds in de stakingsdagen van Mei '43, toen honderden ten offer vielen aan deze onverhoedsche moordpartijen, welke de vijand met den naam van „represailles” betitelde. Wij herdenken ook de gijzelaars, die om anderer vergrijp vielen voor de nationale zaak. Mede gaan onze gedachten uit naar de talloos vele mannen en vrouwen, die in den vreemde, in de martelkampen en gevangenis van den vijand bezweken zijn. Hun aantal is bij lange na niet te schatten. Rouw is er bij ons ook om onze Joodsche landgenooten, die met satanisch raffinement werden geplunderd en uitgemoord, waarbij zelfs de kinderen niet gespaard bleven. Wij zullen den gruwel van deze twintigste eeuwse pogrom nooit kunnen vergeten.

Zoo zijn er op den dag van vandaag duizenden, tienduizenden leege plaatsen. Daar zijn er die tengevolge van de oorlogsverrichtingen in den laatsten tijd of vroeger het leven lieten en die van honger en koude omkwamen.

Aan dezen langen doodenstoet is de vijand schuld. Hij is verantwoordelijk voor al het leed ons volk aangedaan.

Nog zijn de wonden die ons geslagen werden, niet geheeld.

Wij gevoelen innige deelneming met de nabestaanden van hen, die vielen, wetend dat het gemis vandaag het pijnlijkst gevoeld zal worden.

Wij denken echter niet alleen aan onze eigen verliezen. Met diepen eerbied en innige dankbaarheid herdenken wij de mannen uit de legers onzer bondgenooten, die voor onze gemeenschappelijke zaak van vrijheid en recht op onzen vaderlandschen bodem het leven lieten.

Tesamen met onze jongens van het verzetsleger vormen zij een elite-corps van vrijheidshelden, die gevallen zijn in den rechtvaardigen strijd, die thans met zege is bekroond.

Wij, die de vrijheid vandaag als een geschenk Gods aanvaarden, brengen een stille hulde aan hun nagedachtenis. Wij hebben te veel geleden om onverdeeld „blij” te zijn.

En toch zijn wij verheugd.

Omdat God ons heeft verlost uit de hand onzer vijanden, omdat Hij ons van zorg heeft ontslagen en omdat Hij ONS „BLIJDSCHAP” GEEFT.

A hearty welcome

to you, soldiers of the Allied Armies. Five years ago foreign troops overran our country. They came as usurpers and oppressors. We hated to see them walk through our streets and live in our houses.

Now again foreign troops march along our canals and enter our homes.

This time they have come as our friends, as our **LIBERATORS!**

And how welcome they are!

All through these long, dark years we have waited for you. We know that one day you would come and give us back the freedom we have lacked so sorely.

Now you have bravely fought your way to us and the **GRAND-DAY OF OUR LIBERATION** has come.

We only want to say

thank you

with all our heart. We hope you will have a good time in our country and enjoy the real Dutch hospitality.

Of course you may count upon our help, whenever you want it! God bless you all!

★

Hartelijk welkom

soldaten van de geallieerde legers.

Vijf jaar geleden liepen vreemde troepen ons land onder den voet. Ze kwamen als overweldigers en onderdrukkers. Wij haatten het hen door onze straten te zien lopen en in onze huizen te zien wonen.

Nu weer marcheeren vreemde troepen langs onze wegen en treden onze huizen binnen. Dit keer zijn ze gekomen als onze vrienden, als onze **BEVRIJDE!** En wat zijn ze welkom!

Al deze lange donkere jaren door hebben wij op U gewacht. We wisten dat ge op een goeden dag zoudt komen om ons de vrijheid terug te geven die wij zoo bitter ontbeerden.

Nu hebt ge U dapper een weg naar ons toe gebaand en **DE GROOTE DAG ONZER BEVRIJDING IS GEKOMEN**. Wij zouden alleen maar willen zeggen

dank U

uit den grond van ons hart. We hopen dat ge een prettigen tijd in ons land zult hebben en de echt-Hollandsche gastvrijheid zult genieten.

Natuurlijk kunt ge op onze hulp rekenen, wanneer ge die maar noodig hebt! God zegene U allen!

HERNIEUWDE

GEHOORZAAMHEID

We zullen er even aan moeten wennen, maar na vijf jaren, waarin verzet, sabotage en ontduiking gepredikt werd, waarin ongehoorzaamheid plicht was, moet nu gehoorzaamheid het parool zijn. Geen zwarte handel, geen ontduiking der distributie mag meer voorkomen.

Wat de Overheid beveelt, moet stipt uitgevoerd worden, niet slechts naar de letter, maar ook naar den geest.

Wij willen een nieuw Nederland doen verrijzen. Daarbij behoort ook hernieuwde gehoorzaamheid.

GERBRANDY

De dag van heden is de kroon op het werk van Gerbrandy. Ook Gerbrandy heeft zijn tol aan den bezetter moeten betalen. De ministersgezinnen, die in het vaderland achterbleven zijn op kleingeestige wijze door den vijand geplaagd. Gerbrandy's zoon werd naar Buchenwald gesleept. Bij deze tergende zorg, moest hij onder de ongunstigste omstandigheden en met niet veel eclatante medewerkers in Londen Nederland's naam en gezag hoog houden.

Dat dit gelukt is, danken wij naast de Koningin, ongetwijfeld aan Gerbrandy's vastberadenheid, vasthoudendheid en beleid.

Vandaag is het de dag, dat dit gezegd moet worden.

De ministeriële ballingschap loopt ten einde. Minister in ballingschap te zijn is de moeilijkste opdracht die er is. Die taak is goed vervuld. Vijf jaren lang hebben wij naar Londen gekeken. Ook en met name naar Gerbrandy. Hij heeft ons volk niet beschaamd. Hij is daar niet een naamloos en staatloos emigrant geweest. Hij bleef Minister van het Koninkrijk. Hij bleef Nederlander zooals de besten onder ons volk hier dat geweest zijn. De band tusschen hem en ons volk is gebleven.

Daarom: Welkom in het Vaderland, Gerbrandy. Wij zijn niet uit elkaar gegroeid. Hier zijt gij op Uw plaats.

JEUGD

van *Holland!*

Nu de vrijheid weer ons deel is, moeten jullie je er van bewust worden dat de toekomst van ons land voor een belangrijk deel afhangt van jullie prestaties.

Na Nederland moet Indië bevrijd worden en we zullen jaren noodig hebben om ons land cultureel en economisch weer te brengen op het peil waarop we het in 1940 verlaten hebben.

Bereid je op die taak voor.

Verdiep je in de vraagstukken die aan de orde komen.

Versta de roeping die God je oplegt in een ontredderd christelijk Nederland.

Na den strijd is de studie eerste plicht.

Het Vaderland roept jullie!

Onze vrijheid is met bloed betaald
Daarom is ze kostbaar

RADICALE ZUIVERING

DE OORLOG DUURT VOORT

Een der eerste punten, die met onze vrijheid aan de orde komen, is het vraagstuk van de zuivering. Wij bedoelen daarmee nu eens niet de zuivering van de ambtelijke apparaten of organisaties van de personen die door een verkeerde houding zich aan collaboratie schuldig maakten of die door stilzweigen toen ze moesten spreken ons in den steek lieten. Dit is wel een zeer belangrijk punt en deze zuivering zal rechtvaardig, zonder aanzien des persoons, moeten geschieden. Toch bedoelen we iets anders.

Wij hebben niet alleen vijf lange, bange jaren onder het Deutsche militarisme gezocht. Het was de ideologie van het Nationaal-Socialisme, die op 14 Mei 1940 achter het vijandelijke leger aan over ons land rolde. De geesten zijn jarenlang gevoed met propaganda voor de gedachte van den totalitair staat. Men heeft rusteloos gepoogd door pers, radio en gesproken woord den totalitair staat te verheffen in het hart van ons volk en zoo alle typische waarden van de menselijke persoonlijkheid te dooden.

Men zegge niet, dat dit op ons volk geen indruk heeft gemaakt. Niemand kan zeggen wat er in het hart van een mensch verandert als het vijf jaar lang staat onder den invloed van een geraffineerd propagandistisch systeem als dat van het Deutsche Nationaal-Socialisme, en de goede opmerker in ons volk zal op vele punten den invloed ervan ontdekken. De roep om staatsingrijpen, waaraan we toch al niet kunnen ontkomen in den chaos dien de vijand achterlaat, is algemeen. Onmiskenbaar zijn daar tendenzen in te ontdekken die ons herinneren aan de glorie-dagen van Goebels en Mussert in de achter ons liggende jaren. Onmatige kritiek op wat we in 1940 achter ons lieten spreekt een woordje mee. Het spook „voor 1940“ doet opgeld. „Dat nooit meer“ roept men dan en we hoorden zelfs eens vragen om een dictatoriale democratie.

Kunnen we ons iets anders voorstellen dan dat zulke dingen, die heusch niet exceptioneel zijn, in ons land voortkomen uit een doorwerking van de propaganda die jarenlang de geesten heeft verwoest.

Hoe zal het zijn met onze rijpende jeugd van 1940, nu juist de twintig gepasseerd, voor wie men stemrecht vraagt. Deze jeugd kent en weet niet anders dan nationaal-socialistische voorlichting en onze gezinnen zijn in de meeste gevallen niet bij machte politiek een stuwkracht te zijn.

Laten we 'het niet vergeten: de nationaal-socialistische revolutie gaat door! De oorlog eindigt niet met een overwinning op Duitschland. We kunnen den oorlog tegen den totalitair staat nog verliezen.

Wij roepen hier om radicale zuivering. Onze vrijheid terug!

Het nationaal-socialisme is doorgedrongen in staathuishouding en economische ordening, in jeugd- en vakorganisatie, in het bedrijfs- en in het standsleven, in gezin en in school. In hoeverre wij zijn afgestompt en het gevaar niet meer zullen aanvoelen zal straks blijken als de kruitdamp die nu nog over ons leven hangt, is opgetrokken. We zullen de geestelijke wapens eerst dan kunnen strekken, als dit kwaad tot in den wortel is overwonnen. De oorlog duurt voort. Toen we onzen verzetsstrijd vóór vijf jaar aanvingen, waren we er ons ten volle van bewust, dat de strijd in wezen ging tegen het heidensche principe van den totalen staat, dat ons leven verwoestte en dat gedekt werd door de wapens van het toen onoverwinnelijk schijnende Deutsche leger en het sluwste en meest duivelse politie-apparaat ter wereld.

Wij hebben in dien strijd geleden, geofferd en gewonnen.

Nu bereiken we een belangrijke mijlpaal op den zwaren weg.

Maar de weg is nog niet ten einde toe afgelegd. De strijd duurt voort.

Het oorlogsdoel is: uitbannen van den totalitair staat.

HARD ^{EN} Principieel

Eén van de oorlogslessen, die we op den dag onzer bevrijding moeten onthouden, is dat de opvoeding van ons volk in de toekomst zoo moet zijn dat we een hard en principieel volk worden.

We zullen allereerst HARD moeten zijn. Het wegdeinen op ons gevoel en het rekening houden met allerlei gevoeligheden, heeft ons land, naast het verraad dat in de boezem van ons volk woerde, geleid tot de militaire catastrofe van 1940. In weelde groot geworden wisten we, na jaren opgevoed te zijn in de vredeshouding, niet meer wat vechten was; als verdwaasden keken we rond toen de parachutisten van den vijand ons verrasten.

In dezen oorlog hebben we begrepen, dat alleen met hard te zijn, met het slaan van ons volk onder krachtig gezag (iets anders dan dictatuur!) en onder strenge discipline, het land te redden is.

Dit is vooral van belang nu het roer, na vijf jaar oorlog, volkomen om moet. Vijf jaren hebben we traagheid, luiheid, vernieling en sabotage gepredikt en het is met geen pen te beschrijven hoe dit een volk demoraliseert.

We zullen er verstomd van staan hoe moeilijk het is de menschen weer tot normale arbeidsprestatie te krijgen en over het toenemen van de criminaliteit, vooral onder de jeugd, zullen we de handen inéenslaan van verbazing. Laten we ons geen illusies maken dat dit als vanzelf veranderen zal met de bevrijding, we moeten er van overtuigd zijn dat het alleen kan met harde, strenge maatregelen.

We zullen voorts ook hard moeten zijn ten aanzien van de militaire paraatheid van ons land. Indië moet nog worden bevrijd en de „papkinderen“ mogen daarbij niet achter de kachel blijven zitten. Naast de basis van vrijwilligheid zal de militaire verplichting er moeten zijn, en niemand moet zich daaraan kunnen onttrekken. Tegen onderduikers zullen we ons daarom van dit moment af even fel keeren als we ze in de laatste jaren hebben verdedigd.

Dit geldt ook voor den opbouw van ons leger op het continent van Europa. Na het gebeurde van September zal toch zeker niemand meer beweren dat ons land niet te verdedigen is. Dat praatje vertelde men ons vóór 1940 en het scheen aanvankelijk dat de defaïtisten van toen in de Mei-dagen van dat jaar gelijk kregen. Nu weten we wel beter. Nadat de vijand ons 4 jaar aan de weerbaarmaking van ons land had laten werken en onze groote bondgenoot, het water, te hulp had geroepen, hebben de tot de tanden gewapende Britsche en Canadeesche legers maandenlang moeten worstelen om ons aan den greep van de fanatieke Nationaal-Socialisten te onttrekken. Ons land is wel degelijk te verdedigen, we zullen in verbond met andere Europeesche staten een militaire factor van betekenis kunnen zijn. Maar eisch daarvoor, dat ons volk hard genoeg is om die taak te vervullen.

★

We zullen ook een volk moeten kweken dat PRINCIPIEEL is. In de jaren die achter ons liggen is al te duidelijk bewezen hoe belangrijk het is uit principes te leven. Het is keer op keer gebleken, dat degenen die den strijd als een beleidskwestie zagen en niet als een principieele plicht, telkens weer door de knieën gingen. Zij stonden niet als mannen pal voor een door hen als juist aanvaard beginsel, en het vervolg was dat zij als door den wind heen en weer bewogen werden. Nu een ja, dan weer neen, altijd op de wip. Op zulke volk is niet te vertrouwen!

Gelukkig bleek het deel van ons volk dat wel uit principes leefde sterk genoeg om tenslotte het overgrootste deel mee te slepen, maar een harde strijd moest worden gevoerd om het zoover te krijgen. Honderdduizenden hebben aan den kant gestaan, bleken niet bereid onderduikers te herbergen, postadres te zijn, wapens te verbergen, illegale lectuur te verspreiden, omdat dit gevaarlijk was, maar wel ging dit deel zich melden, vragen om „Ausweise“, jongelui arresteerden, spitten! Een groot deel van ons volk leeft bij „brood en spelen“ en denkt niet over den geestelijken achtergrond van ons nationale bestaan na.

We hebben een harde les van vijf lange banige jaren gehad. Een horde, die wel principieel leefde uit de beginselen van het heidendom, is op ons aangevallen. Ze heeft ons ruw aangegrepen, de grondslagen van ons volk ondermijnd, ons tot stikkens toe de keel toegedrukt en we zagen dat alleen principieel levende menschen standhielden. Daarbij deed zich dit merkwuurdig verschijnsel voor, dat menschen die we vroeger als eikeboomen zagen staan, ontworteld werden en anderen, in ons oog zwakke kastplantjes, zich staande hielden.

Niet de uiterlijke schijn, maar het principe dat door moed en karaktervastheid gedragen werd, bleek bestand tegen den storm. Het is ons daarbij echter niet onverschillig uit welke principes ons volk leeft. We hebben daarvoor te duidelijk kleur bekend in de afgelopen jaren!

We voerden den strijd vanuit de beginselen van het Christendom, waarin naar onze vaste overtuiging het behoud van een volk ligt. Dat ons christelijk geloof standhield zien we als genade Gods. We staan nog in datzelfde geloof, dat de eeuwen trotscerde. Het Teeken des Kruises bleek tegen den aanval opgewassen.

Onze taak is nu nog niet ten einde.

Sterker: we beginnen pas goed.

Voor het vormen van een hard en principieel volk naar goede beginselen maakt onze bevrijding de baan vrij.

ROOSEVELT ✚

Het zou ons niet moeilijk gevallen zijn in dezen Amerikaan van Nederlandschen stam den vreemdeling als bevrijder te begroeten.

Dezen Man, die zijn eed als president op een oud-Hollandschen Statenbijbel aflegde, mogen wij ondanks eeuwen, ondanks het verschil tusschen wereldmacht en kleine mogendheid, als één der onzen zien.

De vrijheidsdrift van de groote republiek aan gene zijde van den Atlantischen Oceaan en van het kleine gemeenbest aan den Oostelijken oever van de Noord-Zee, is in oorsprong hetzelfde. De geest der Pelgrim-Fathers beheerscht hen beiden.

Onze vrijheid van nu, danken wij aan Roosevelt, die met wijs beleid, met voorzichtige doortastendheid de macht der Vereenigde Staten op den schaal der vrijheid legde.

Het is met groote smart dat wij zijn plotseling verscheiden op den 12den April van dit jaar gedenken. Vlak voor de overwinning moest de wereld hem missen. Maar Nederland blijft hem als één zijner bevrijders eeren.

Winston CHURCHILL

In Churchill herhaalt zich de geschiedenis. Churchill is een nakomeling van den Hertog van Marlborough, die den strijd van Stadhouder-Koning Willem III tegen Lodewijk XIV, tegen de Europeesche tyrannie van die dagen tot een goed einde bracht.

Zijn verbeteren volhouden na de ineenstorting van Frankrijk, na Duinkerken, het doorzetten van een verloren schijnende oorlog, zijn, wat Hitler noemde, militaire idiotie, deden hem uitgroeien van een groot staatsman tot een wereldhistorische figuur.

Zijn schouders droegen het Britsche wereldrijk en hij redde de eilanden als springplank voor de komende overwinning.

Het voor den strijd tegen Nazi-Duitschland aaneengesmede bondgenootschap der Westersche mogendheden en Rusland, is zijn schepping en heeft zijn weerga niet sedert de groote coalitie door onze Willem III tegen Lodewijk XIV tot stand gebracht, waarin ook Churchill's voorvader zulk een voorname rol speelde.

EISENHOWER

Evenals het vliegwapen is ook het tankwapen, dat in 1918 nog in zijn kinderschoenen stond, in dezen oorlog van beslissende betekenis gebleken.

Waarschijnlijk predomineert daarbij nog de tank boven het vliegtuig.

Niet Göring, de vlieger, maar Eisenhower, de tank-officier uit den vorigen oorlog, won dezen krijg.

Na zijn terugkeer uit den eersten wereldoorlog kwam Eisenhower aan de Amerikaansche generale staf.

Bij het uitbreken van den oorlog met Japan was hij Chef-Staf van Gen. Mac Artur op de Philippijnen. Daar heeft hij zijn eerste lauweren geoogst.

In 1942 was hij militair adviseur van Roosevelt op diens conferentie met Churchill. In gemeen overleg van Roosevelt en Churchill werd hij aangewezen als toekomstig geallieerd opperbevelhebber van Europa. Sedert dien stonden alle ondernemingen in het Westen onder zijn opperste leiding: Noord-Afrika, Sirië, Italië, Frankrijk, Duitschland.

De voorbereidingen van de gecombineerde land- zee- en lucht-acties eischten een alomvattend hersenwerk van uitzonderlijke zuiverheid.

Het succes daarvan stempelt Eisenhower als één der grootste strategen aller tijden.

DE

geallieerde legers IN ONS LAND

De gehate Duitsche landsknecht ontsiert niet langer het uiterlijk van onze steden en dorpen. Thans zijn deze gevuld met andere soldaten, die als vrienden en bondgenooten tot ons kwamen. Zij brachten ons de vrijheid.

Wij zijn hun dank verschuldigd. Elders in dit nummer spreken wij dien dank aan hen uit in hun eigen taal.

Laten wij den geallieerden nu Nederland op zijn best laten zien.

Onze houding zij hartelijk, gastvrij en waardig, maar gespeend aan alle opdringerigheid en brooddronkenheid.

Dit laatste geldt in het bijzonder voor onze vrouwen en meisjes.

De Nederlandsche vrouw houde haar eer hoog en beschermte daarmee tevens de eer der bevrijdende soldaten.